

زیست چینه نگاری و بوم شناسی دیرینه سازند چهل کمان بر مبنای فونای ماکروفسیلی در برش شیخ واقع در غرب حوضه رسوبی کپه داغ

میر امیر صلاحی^۱، علی اصغر ثیاب قدسی^۲، عباس قادری^۳، علیرضا عاشوری^{۴*}

۱- دانشجوی دکتری چینه شناسی و فسیل شناسی، گروه زمین شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه فردوسی مشهد، ایران

۲- استادیار گروه زمین شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

۳- استادیار گروه زمین شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

۴- استاد گروه زمین شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

ashouri@um.ac.ir

چکیده

نرمتنان دریازی از دیرباز ابزار مهمی در حل و تفسیر مسائل چینه شناسی پالئوژن تلقی شده‌اند که این امر در مورد حوضه رسوبی کپه داغ نیز می‌تواند صدق کند. در مطالعه حاضر به بررسی شواهد و مدارکی در مورد حضور نرمتنان در افق‌های پرفسیل پرداخته شده است که در ارتباط با سازند چهل کمان واقع در غرب حوضه رسوبی کپه داغ می‌باشد. بر این اساس و با توجه به بایوزون ماکروفسیلی *Cordiopsis subathoensis- Turritella subathoensis* Zone سن نهشته شدن رسوباتی که این نرمتنان را در دل خود جای داده است معادل P8 برگرن و همکاران ۱۹۹۵، بخش میانی آشکوب ایبرزین می‌باشد. بر این اساس و با توجه به نبود گروه‌های میکروفسیلی شاخص در تعیین سن محدوده سازند چهل کمان در محدوده کپه داغ غربی، منطقه ناودیس شیخ، لایه‌های حاوی نرمتنان فوق می‌تواند از نظر سنی قابل انطباق چینه شناسی در کل منطقه باشد. همچنین در این مطالعه، بوم شناسی دیرینه افراد ماکروفسیلی یک به یک بررسی گردیده و در نهایت بر اساس اجتماعات ماکروفسیلی موجود، پالئواکولوژی سازند چهل کمان در برش مورد مطالعه، محیط اینترتایدال کم عمق با میزان بالای مواد مغذی پیشنهاد می‌گردد.

کلیدواژه‌ها: حوضه رسوبی کپه داغ، ناودیس شیخ، سازند چهل کمان، افق‌های پرفسیل.

Biostratigraphy and paleoecology of Chehelkaman Formation based on macrofossils in the Sheikh section, west of Kopet Dagh basin

Abstract

Marine invertebrates has long been considered an important tool in the interpretation of Paleogene stratigraphic problems that this can also be true in the case of Kopet Dagh Basin. In this study, the evidence about the presence of mollusks were discussed in fossiliferous horizons of Chehelkaman Formation, in the west of Kopet Dagh basin. The age of this horizons based on *Cordiopsis subathoensis- Turritella subathoensis* Zone, equivalent of P8 Berggren et al., 1995 middle part of Ypresian was determined. Accordingly and due to the lack of marker microfossils groups to determine the age of ChehelKaman Formation in this region, this fossiliferous horizons in the Sheikh

Syncline region can be able to age correlation in the entire region. Also in this study paleoecology of mollusks individuals in the Chehelkaman fossiliferous horizons were studied and based on these macrofossils assemblages, paleoecology of Chehelkaman Formation shallow intertidal with the abundant nutrients was determined.

Keyword: Kopet Dagh basin, Sheikh Syncline, Chehelkaman Formation, Shell beds.